

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการประกอบอาชีพคนพิการ
กรณีศึกษา : สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการ
บ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี

จัดทำโดย นางสาวพิมพ์รภัช ทิพย์ชวานนท์
รหัส 92029

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 92
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2563
ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ก.พ.

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study)

เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการประกอบอาชีพคนพิการ กรณีศึกษา : สถาน
คุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี

จัดทำโดย นางสาวพิมพ์รภัช ทิพย์ชวานนท์
รหัส 92029

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 92
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2563

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

สำนักงาน ก.พ.

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรมของสำนักงาน ก.พ.

อ.ชัยศักดิ์ อังค์สุวรรณ
อาจารย์ที่ปรึกษา

ดร.นันทิ จิตสว่าง
อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปผู้บริหาร

การศึกษาเรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการประกอบอาชีพคนพิการ กรณีศึกษา : สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี” เป็นการศึกษาเพื่อหาแนวทางให้คนพิการที่มีศักยภาพที่อยู่ในความอุปการะของสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี ได้มีความพร้อมในการประกอบอาชีพ ทั้งในสถานประกอบการ ภาคเอกชน หน่วยงานภาครัฐ และการประกอบอาชีพอิสระ

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์บริบท นโยบาย และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง พบว่าโอกาสการจ้างงานของคนพิการขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้

1. ตัวคนพิการเอง
2. ทักษะของสังคมที่มีต่อคนพิการ
3. ฐานข้อมูลด้านแรงงานคนพิการ
4. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ

ผู้ศึกษาจึงได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาไว้ 9 ประการ ดังนี้

1. การนำระบบ Job Coach มาใช้ในการสนับสนุนคนพิการ โดยการทำแผนการพัฒนา ศักยภาพรายบุคคล (IDP) ของคนพิการที่เข้าโครงการเตรียมความพร้อมสู่การประกอบอาชีพ การวิเคราะห์ความพร้อม ความสามารถ และทักษะทางสังคม ก่อนการพิจารณาเข้าร่วมโครงการ ผ่านกระบวนการต่างๆ โดยทีมสหวิชาชีพในการประเมินคนพิการ หลังจากเข้าร่วมโครงการเป็นระยะๆ เสริมด้วยองค์ความรู้ใหม่ๆ ตามความต้องการของตลาด เพื่อให้คนพิการมีการประกอบอาชีพ ที่มั่นคง รวมทั้งการส่งเสริมการปรับทัศนคติที่มีต่อคนพิการ และการประกอบอาชีพ โดยการรณรงค์ ให้ทุกภาคส่วนใส่ใจให้โอกาส ความเท่าเทียมและมองว่าคนพิการสามารถพัฒนาศักยภาพเท่าเทียมกับคนทั่วไป โดยเฉพาะได้รับการส่งเสริมด้านการประกอบอาชีพการมีงานทำเพื่อให้มีรายได้เลี้ยงตนเอง และครอบครัว มีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาประเทศ และควรมีการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือคนพิการให้ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถที่เหมาะสม ตามขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

- (1) การรับเข้า
- (2) การพัฒนา
- (3) การเตรียมความพร้อม
- (4) การติดตามและประเมินผล

2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานประกอบการ ภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วม เป็นหุ้นส่วนทางสังคม ร่วมทำ CSR โดยจัดหาที่พัก พร้อมทั้งมีอาสาสมัครเพื่อนร่วมงาน เป็นผู้ดูแลคนพิการ คอยติดตามดูแลความเป็นอยู่ให้กับคนพิการที่ทำงานด้วย และรายงานติดตามผลให้กับสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี พร้อมทั้งลดหย่อนภาษีให้กับสถานประกอบการ และอาสาสมัครเพื่อนร่วมงานที่มาเป็นผู้ดูแล

3. ส่งเสริมการปรับทัศนคติที่ดีต่อคนพิการ และการประกอบอาชีพ โดยการรณรงค์ให้ทุกภาคส่วนจะต้องใส่ใจให้โอกาส ความเท่าเทียมและมองว่าคนพิการสามารถพัฒนาศักยภาพเท่าเทียมกับคนทั่วไป โดยเฉพาะได้รับการส่งเสริมด้านการประกอบอาชีพ การมีงานทำ มีรายได้เลี้ยงตนเอง

และครอบครัว มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาประเทศ และสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อช่วยเหลือคนพิการในพื้นที่

4. มีการวิจัยเกี่ยวกับอาชีพที่เหมาะสมกับประเภทความพิการ เพื่อให้คนพิการสามารถค้นหาอาชีพได้ตรงความต้องการ ความถนัด ความสามารถ และประเภทความพิการของตนเอง

5. มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลคนพิการ ประวัติคนพิการ ระดับการศึกษา ความถนัด ความสามารถพิเศษ สภาพความพิการ กับกรมการจัดหางานที่มีฐานข้อมูลของสถานประกอบการในเรื่องของตำแหน่งการจ้างงานคนพิการ ซึ่งสถานประกอบการต้องการรับคนพิการเข้าทำงาน สามารถเข้าไปคนหาคนพิการที่ต้องการทำงานในฐานข้อมูลได้ โดยหากจะติดต่อจ้างงานให้ผ่านกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งกรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการจะเป็นตัวกลางประสานดำเนินการในลักษณะ Job Coach

6. กฎหมายบังคับใช้ ให้สถานประกอบการ จัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้มาตรฐานสำหรับคนพิการทุกประเภทและกระทรวงการคมนาคม จัดให้มีรถเมล์ชานต่ำไว้สำหรับคนพิการเพื่อความสะดวกปลอดภัยในการเดินทางไปทำงานของคนพิการ

7. มีการประชาสัมพันธ์ ให้กับสถานประกอบการ บริษัท ภาคเอกชนให้รับทราบข้อมูลคนพิการ เพื่อประโยชน์ต่อการจ้างงานคนพิการ

8. กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มีการพัฒนา Website Application สำหรับคนพิการ ที่เข้าถึงได้ให้กับคนพิการทุกประเภทความพิการ

9. ยกระดับสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี เป็นศูนย์ฝึกสถานประกอบการ และอาสาสมัครเพื่อนร่วมงานที่ดูแลคนพิการ ในการให้การดูแล ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคนพิการ

ทั้งนี้ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินงานตามข้อเสนอแนวทางการบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรม โดยระดับกรมควรดำเนินการดังนี้

1. ปัจจัยด้านบุคลากร ต้องสรรหาและพัฒนาบุคลากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านและนักวิชาการในสายงานที่จำเป็นและขาดแคลน

2. ปัจจัยด้านสังคมและการสื่อสาร ควรมีการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับคนพิการ สังคมเปิดใจรับคนพิการมากขึ้น

3. ปัจจัยด้านคนพิการ ควรมีการเสริมสร้างศักยภาพพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในการดำรงชีวิตให้แก่คนพิการ โดยพัฒนาหลักสูตรการฝึกอาชีพให้ทันสมัย

4. ปัจจัยด้านข้อมูลของคนพิการ ควรจัดทำระบบฐานข้อมูลให้ทันสมัย โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยในการพัฒนาระบบ

5. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Universal Design: UD) ควรผลักดันให้มีการรณรงค์ให้ทุกหน่วยงาน สถานประกอบการ ห้าง ร้านค้า รถไฟฟ้า วัดและทุกสถานที่ที่มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมทั้ง ส่งเสริมการพัฒนาและนวัตกรรมใหม่ๆ ในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการทุกประเภท

กิตติกรรมประกาศ

ผู้ศึกษาขอขอบคุณอาจารย์ชัยศักดิ์ อังค์สุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ดร.นันทิ จิตสว่าง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อชี้แนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study) เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการประกอบอาชีพคนพิการ กรณีศึกษา : สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี” จนทำให้รายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และขอขอบคุณ GPO1 ทุกท่าน สำหรับน้ำใจ มิตรไมตรี ที่มีต่อกัน จนทำให้มีกำลังใจในการฝึกอบรมหลักสูตร นักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 92 วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. ประจำปี 2563 ในครั้งนี้

สุดท้ายขอขอบคุณผู้บริหารกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ที่ให้การสนับสนุนในการฝึกอบรมหลักสูตรนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

นางสาวพิมพ์รัช ทิพย์ขวานนท์

18 กันยายน 2563

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	
1.1 การวิเคราะห์บริบทและทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ	1
1.2 ตำแหน่งรองอธิบดีที่เป็นเป้าหมาย	6
1.3 กำหนดวิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	8
2. ข้อเสนอโครงการพัฒนางาน	
2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา	12
2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย	18
2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ	32
3. แผนพัฒนาตนเอง	
3.1 การวิเคราะห์ตนเอง	34
3.2 การวางแผนพัฒนาตนเอง	35
บรรณานุกรม	38
ภาคผนวก	39
ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	45

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แผนปฏิบัติการระยะ 3 ปี (2563 - 2565) กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	4
ตารางที่ 2 สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของกรมส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	9
ตารางที่ 3 บริการจัดหางานให้คนพิการในสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี พ.ศ.2554 – 2558 สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ	14
ตารางที่ 4 หลักสูตรการฝึกทักษะทางสังคม ระยะเวลา 3 เดือน สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ	16
ตารางที่ 5 บริการจัดหางานให้คนพิการในสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี ปีงบประมาณ 2559 – 2563 สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี	16
ตารางที่ 6 ถอดบทเรียนปัจจัยความสำเร็จการประกอบอาชีพ ผู้ศึกษา	26
ตารางที่ 7 หลักสูตรการฝึกเตรียมความพร้อมสู่การประกอบอาชีพ ระยะเวลา 6 เดือน สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี	28

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ความสอดคล้องของแผน 3 ระดับ ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	2
ภาพที่ 2 ความสอดคล้องของแผน 3 ระดับ ของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	3
ภาพที่ 3 โครงสร้างหน่วยงาน ของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	5
ภาพที่ 4 โครงสร้างผู้บริหาร ของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	6
ภาพที่ 5 โครงการเตรียมความพร้อม/ขั้นตอนการจัดหางาน	15

1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

2. ข้อเสนอโครงการพัฒนางาน

2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา

“แนวทางการส่งเสริมการประกอบอาชีพคนพิการ กรณีศึกษา : สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี”

2.1.1 ปัญหา ความท้าทาย หรือการพัฒนา

- (1) เหตุใดการจ้างงานคนพิการจึงไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร
- (2) ทำอย่างไรจะเพิ่มอัตราการจ้างงานและการมีอาชีพของคนพิการได้มากขึ้น

2.1.2 ความจำเป็นในการดำเนินการแก้ไข/พัฒนา

นิยามศัพท์เฉพาะ

คนพิการ หมายถึง บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมเนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา และการเรียนรู้หรือความบกพร่องอื่นใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป

คนพิการในสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี หมายถึง บุคคลที่มีความพิการทางการเห็น ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ทางด้านร่างกายหรือการเคลื่อนไหว และพิการซ้อน (มีความพิการมากกว่า 1 อย่าง) ทั้งเพศชาย เพศหญิง อายุ 7 ปีขึ้นไป ที่ประสบปัญหาทางด้านสังคมไม่สามารถอยู่ร่วมกับครอบครัวได้ เช่น ครอบครัวมีความยากจน ถูกทอดทิ้ง ขาดผู้อุปการะ เร่ร่อน พลัดหลง ถูกเลี้ยงดูไม่เหมาะสม ให้ได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพในสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี โดยให้การอุปการะเลี้ยงดูทางด้านปัจจัยสี่ ตลอดจนส่งเสริมให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตอิสระในสังคมภายนอกได้

การประกอบอาชีพ หมายถึง การที่สถานประกอบการคัดเลือกคนพิการเข้าทำงานโดยจ่ายค่าตอบแทนเช่นเดียวกับพนักงานปกติ เป็นการจ้างงานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2556 มาตรา 33 และยังหมายถึง การที่คนพิการมีโอกาสและทางเลือกในการประกอบอาชีพอิสระตามความถนัดของตนเอง

จากคำนิยามข้างต้น พบว่า ปัจจุบันแนวคิดในการมอง “คนพิการ” ได้เปลี่ยนแปลงไป จากอดีตที่มองว่า คนพิการเป็นผู้ที่มีเวรกรรมเป็นความโชคร้ายเกิดมาร่างกายไม่ปกติ แต่ปัจจุบันสังคมได้มองความพิการเป็นสิ่งที่สังคมจะต้องใส่ใจให้โอกาส ความเท่าเทียม และมองว่าคนพิการสามารถพัฒนาศักยภาพเท่าเทียมกับคนทั่วไป โดยเฉพาะต้องได้รับการส่งเสริมด้านการประกอบอาชีพ การมีงานทำเพื่อให้มีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว มีคุณภาพชีวิตที่ดีและเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาประเทศ ซึ่งจะเป็นการพัฒนาคนพิการที่ยั่งยืน และลดภาระของรัฐบาลในการดูแลกลุ่มประชากรคนพิการ รัฐบาลไม่ต้องจัดสรรงบประมาณในการจัดสวัสดิการให้แก่กลุ่มคนพิการที่มีงานทำ มีรายได้ แต่พวกเขาเหล่านี้กลับสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศชาติ เป็นการเปลี่ยนภาระให้เป็นพลังของประเทศชาติอย่างมั่นคงและยั่งยืน

2.1.3 สภาพปัญหาที่ผ่านมาและแนวโน้มของปัญหาในอนาคตและผลกระทบที่เกิดขึ้น

1) สภาพปัญหาที่ผ่านมา

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 มาตรา 33 กำหนดให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐที่มีลูกจ้างหรือผู้ปฏิบัติงานตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไป รับคนพิการที่สามารถทำงานได้ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใดในอัตราส่วนลูกจ้างที่ไม่ใช่คนพิการทุกหนึ่งร้อยคนต่อคนพิการหนึ่งคน เศษของหนึ่งร้อยเกินห้าสิบคนต้องรับคนพิการเพิ่มอีกหนึ่งคน

แผนปฏิบัติการราชการระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 - 2565) ของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ประเด็นการเสริมพลังคนพิการให้เข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเท่าเทียม โดยมีแนวทางด้านการส่งเสริมให้คนพิการได้รับการฟื้นฟูศักยภาพ การศึกษา การฝึกอบรมด้านอาชีพ การจัดหางานให้ทำ เพื่อสร้างความมั่นคงและการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานหลักในการจัดสวัสดิการให้กลุ่มผู้ประสบปัญหาทางสังคมทุกกลุ่มเป้าหมายตั้งแต่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ และคนพิการ โดยมีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบคุณภาพชีวิตคนพิการ การจัดสวัสดิการให้กับคนพิการ ตั้งแต่เกิดจนถึงเสียชีวิต มีหน่วยงานในสังกัดในรูปแบบของสถาบันการให้บริการ ประกอบด้วยสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการ จำนวน 11 แห่ง ศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการขึ้น จำนวน 7 แห่ง ศูนย์พัฒนาบุคคลออทิสติก จำนวน 2 แห่ง และศูนย์ส่งเสริมอาชีพคนพิการหรือโรงงานปีสากล 1 แห่ง โดยกระจายอยู่ทั่วประเทศ ได้แก่

สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการ จำนวน 11 แห่ง

1. สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านเฟื่องฟ้า จังหวัดนนทบุรี
2. สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านราชวดี (ชาย) จังหวัดนนทบุรี
3. สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านราชวดี (หญิง) จังหวัดนนทบุรี
4. สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี
5. สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการ จังหวัดราชบุรี
6. สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านอุบลรักษ์แก่ง จังหวัดอุบลราชธานี
7. สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านกึ่งวิถี (ชาย) จังหวัดปทุมธานี
8. สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านกึ่งวิถี (หญิง) จังหวัดปทุมธานี
9. สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบางประกง จังหวัดฉะเชิงเทรา
10. สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการการุณยเวศม์ จังหวัดชลบุรี
11. สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการขึ้นทั่วประเทศ จำนวน 7 แห่ง

1. ศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
2. ศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. ศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการ จังหวัดขอนแก่น
4. ศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพ จังหวัดหนองคาย
5. ศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการบ้านโมกุลเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จังหวัดลพบุรี

6. ศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการบ้านทองพูนเผ่าพ่นัส จังหวัดอุบลราชธานี

7. ศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการบ้านศรีวนาไล จังหวัดอุบลราชธานี

ศูนย์พัฒนาบุคคลออทิสติก จำนวน 2 แห่ง

1. ศูนย์พัฒนาบุคคลออทิสติก จังหวัดขอนแก่น

2. ศูนย์พัฒนาบุคคลออทิสติก จังหวัดนนทบุรี

ศูนย์ส่งเสริมอาชีพคนพิการหรือโรงงานปีสากล (จังหวัดนนทบุรี)

แนวทางการส่งเสริมอาชีพคนพิการ ในสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการ บ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี

สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี มีภารกิจที่สำคัญ คือ ให้การอุปการะเลี้ยงดูคนพิการ ชาย - หญิง ตั้งแต่อายุ 7 ปี ขึ้นไป ประสบปัญหาไม่สามารถอยู่กับครอบครัวได้ โดยให้บริการปัจจัย 4 มีการฟื้นฟูสภาพความพิการ การศึกษา การฝึกอบรมอาชีพในรูปแบบอาชีพะบำบัด และบริการจัดหางานให้กับคนพิการ เพื่อให้คนพิการมีอาชีพ มีรายได้ในระยะแรก เลี้ยงดูตนเอง และออกไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งในการส่งเสริมให้คนพิการเข้าถึงสิทธิการจ้างงาน โดยส่งเสริมให้คนพิการมีอาชีพ และรายได้นั้น ในระยะแรก สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี ได้จัดส่งคนพิการเข้าสู่สถานประกอบการที่ประสงค์รับคนพิการในทันทีที่จบการศึกษาหรือจบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นจากศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการ ทำให้ประสบปัญหา คือ คนพิการเข้าสู่ตลาดแรงงานได้น้อยมาก จากข้อมูล พ.ศ. 2554 – 2558 มีคนพิการเข้าตลาดแรงงานเพียง 20 ราย และในจำนวนนี้มีคนพิการประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพเพียง 8 ราย อีก 12 ราย ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากไม่ผ่านการทดลองงาน ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานและนายจ้างได้ มีปัญหาพฤติกรรมและไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งของนายจ้างได้ ดังปรากฏรายละเอียดในตารางที่ 3

ปีงบประมาณ	จำนวนที่ได้รับจ้างงาน	ประสบผลสำเร็จ	ไม่ประสบผลสำเร็จ
2554	3	1	2
2555	5	2	3
2556	4	1	3
2557	3	2	1
2558	5	2	3
รวม	20	8	12

ตารางที่ 3 : บริการจัดหางานให้คนพิการในสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี ปีงบประมาณ 2554 – 2558 ที่มา : ผู้ศึกษา

ต่อมาตั้งแต่ พ.ศ. 2559 – ปัจจุบัน สถานคุ้มครองฯ ได้มีการเตรียมความพร้อมก่อนส่งคนพิการเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยจัดทำโครงการเตรียมความพร้อมทักษะชีวิต “โครงการบ้านสอนบิน” รับสมัครคนพิการที่อยู่ในความอุปการะของหน่วยงานเอง มีคุณสมบัติคือ อายุ 18 ปีขึ้นไป มีระดับการศึกษาตั้งแต่การศึกษาภาคบังคับ – ปริญญาตรี และหลักสูตรการฝึกอบรมอาชีพระยะ 3 เดือนถึง 1 ปี จากศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการ เข้าร่วมโครงการจำนวน 30 คน หลักสูตร 3 เดือน เนื้อหาของหลักสูตรเน้นการฝึกอบรมด้านทักษะชีวิตมีสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการ 10 แห่ง และมีเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานดำเนินการในลักษณะทีมสหวิชาชีพ

แผนภาพที่ 5 : โครงการเตรียมความพร้อม/ขั้นตอนการจัดหางาน
ที่มา : ผู้ศึกษา

หลักสูตร	ระยะเวลา 3 เดือน
1. การฝึกทักษะทางสังคม - ความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา - การดูแลกิจวัตรประจำวัน - การดูแลสุขอนามัยตนเอง - การวางแผนการใช้จ่ายเงิน - การเดินทางด้วยรถโดยสารประจำทาง	1 เดือน
2. ฝึกทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่น	2 สัปดาห์
3. ฝึกการประกอบอาหารเบื้องต้น	2 สัปดาห์
4. ฝึกงานในสำนักงาน	1 เดือน

ตารางที่ 4 : หลักสูตรการฝึกทักษะทางสังคม ระยะเวลา 3 เดือน ที่มา : ผู้ศึกษา

จากผลการดำเนินงานการส่งเสริมการจ้างงานของสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการ บ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี ในปีงบประมาณ 2559 – 2563 พบว่าคนพิการสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้มากขึ้น คือจำนวน 150 ราย และประสบความสำเร็จจำนวน 103 ราย แต่ก็ยังมีคนพิการจำนวน 47 ราย ที่ยังไม่ประสบความสำเร็จในการทำงาน ดังปรากฏในตารางที่ 5

ปีงบประมาณ	จำนวนที่ได้รับจ้างงาน	ประสบผลสำเร็จ	ไม่ประสบผลสำเร็จ
2559	30	20	10
2560	30	17	13
2561	30	19	11
2562	30	23	7
2563	30	24	6
รวม	150	103	47

ตารางที่ 5 : บริการจัดหางานให้คนพิการในสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี ปีงบประมาณ 2559 – 2563 ที่มา : ผู้ศึกษา

2) แนวโน้มของปัญหาในอนาคต

นับตั้งแต่ประเทศไทยมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม 2556 ได้กำหนดให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐซึ่งมีลูกจ้างหรือผู้ปฏิบัติงานตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป รับคนพิการที่สามารถทำงานได้เข้าทำงานในอัตราส่วนลูกจ้างที่มีใช้คนพิการทุกหนึ่งร้อยคนต่อคนพิการหนึ่งคน เศษของหนึ่งร้อยคนหากมีลูกจ้างหรือผู้ปฏิบัติงานเกินห้าสิบให้รับเพิ่มอีกหนึ่งคน จากการบังคับใช้พระราชบัญญัติ ฯ มีการเปลี่ยนแปลงและปรับตัวในกลุ่มของคนพิการและสถานประกอบการส่งผลให้ความต้องการแรงงานคนพิการของนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการในตลาดแรงงานรวมทั้งหน่วยงานภาครัฐเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่พบว่ายังมีคนพิการขาดโอกาสในการได้รับการจ้างงานในสถานประกอบการ สาเหตุมาจากปัจจัยดังต่อไปนี้

1. ด้านคนพิการเองที่อาจจะยังไม่มีความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน ทั้งด้านความรู้ในการประกอบอาชีพ ทักษะในการปรับตัวและใช้ชีวิตในสังคมสภาพความพิการที่ไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ เป็นต้น
2. ปัจจัยด้านทัศนคติของสังคม นายจ้าง เพื่อนร่วมงานบางกลุ่มยังมีอคติต่อคนพิการ มีความคิดว่าคนพิการคือภาระ คือตัวปัญหาในการปฏิบัติงาน
3. ปัจจัยด้านฐานข้อมูลแรงงานคนพิการ และฐานข้อมูลสถานประกอบการที่ประสงค์รับคนพิการเข้าทำงาน สถานประกอบการหลายแห่งมีความประสงค์รับคนพิการเข้าทำงานแต่ไม่ทราบว่าจ้างคนพิการจากช่องทางไหน ในขณะเดียวกันต้องมีคนพิการจำนวนมากประสงค์ทำงานในสถานประกอบการแต่ไม่ทราบว่าจะไปสมัครที่สถานประกอบการแห่งใด
4. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ชีวิตของคนพิการ คนพิการจำนวนมากขาดโอกาสในการจ้างงาน เนื่องจากประสบปัญหาในการเดินทางไปทำงาน อีกทั้งสถานประกอบการบางแห่งไม่ได้จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เนื่องจากมองว่าเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ

3) ผลกระทบที่เกิดขึ้น

- ผลกระทบเชิงลบ ถ้าคนพิการที่มีศักยภาพไม่ได้รับการส่งเสริมให้มีงานทำ มีรายได้ จะทำให้คนพิการไม่สามารถเลี้ยงดูตนเองได้ เกิดปัญหาครอบครัวต้องมีภาระในการดูแลคนพิการ รัฐต้องตั้งงบประมาณเพื่อดูแลคนพิการกลุ่มนี้ มีผลกระทบด้านเศรษฐกิจของประเทศ
- ผลกระทบเชิงบวก เมื่อคนพิการได้รับการส่งเสริมให้มีงานทำมีรายได้ ทำให้สามารถเลี้ยงดูตนเองได้ ไม่เป็นภาระของประเทศชาติ เปลี่ยนภาระเป็นพลังสังคม มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เป็นหน่วยสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของประเทศ ลดภาระของรัฐบาลในการตั้งงบประมาณดูแลกลุ่มคนพิการกลุ่มนี้ ทำให้เศรษฐกิจของประเทศมั่นคง

2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย

2.2.1 หลักการ แนวคิดที่ใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการจัดทำข้อเสนอ

การศึกษาเรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการจ้างงานคนพิการ กรณีศึกษา : สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี” เป็นการศึกษาแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอาชีพสำหรับคนพิการ ให้เกิดศักยภาพ มีความเท่าเทียมทางสังคม และสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบในการพิจารณา ข้อเสนอเชิงนโยบาย ดังนี้

1) แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการดำรงชีวิตอิสระของคนพิการ ความหมาย “การดำรงชีวิตอิสระของคนพิการ” การดำรงชีวิตอิสระของคนพิการ มุ่งทั้งที่ระดับตัวบุคคลและระดับสังคม แต่ละคนได้รับการเสริมพลังเพื่อนำไปสู่ความรู้สึกมั่นใจในความเป็นตัวของตัวเอง บริการการดำรงชีวิตอิสระจะต้องเตรียมเรื่องข้อมูลข่าวสาร การสร้างความตระหนักรู้ในตนเอง และการสร้างแรงจูงใจให้บุคคลที่มีความพิการได้พัฒนาศักยภาพในการตัดสินใจและควบคุมวิถีชีวิต ความก้าวหน้าทางสังคมหรือการเมือง หลักคิดที่เป็นความเห็นร่วมกันทั้งโลก เรื่องการดำรงชีวิตอิสระของคนพิการ คือ

1. ชีวิตมนุษย์ทุกชีวิตมีคุณค่า และมนุษย์ทุกคนควรมีทางเลือกในชีวิตกับสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในชีวิต

2. หลักการพื้นฐานของปรัชญาการดำรงชีวิตอิสระของคนพิการคือ สิทธิมนุษยชน การกำหนดวิถีชีวิตตนเอง การช่วยเหลือตนเอง การเสริมพลัง การรวมอยู่ในสังคม การเสียง และการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

การดำรงชีวิตอิสระของคนพิการในฐานะหน่วยจัดให้บริการสังคม การเคลื่อนไหวการดำรงชีวิตอิสระเกิดขึ้นจากความพยายามของกลุ่มคนพิการที่ปรารถนาจะมีชีวิตที่มีความหมายของตน ได้ร่วมอยู่ในโลกของคนที่ไม่พิการ ผสมผสานกับความพยายามของนักวิชาชีพที่ต้องการจะเข้าถึงคนที่มีความพิการรุนแรงที่ในขณะนั้นคิดว่าไม่มีความสามารถจะฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพได้ (Vocational rehabilitation) นอกเหนือจากการจัดบริการแล้ว กลุ่มพลังการดำรงชีวิตอิสระได้ติดตามงานด้านกฎหมายและนโยบายของรัฐร่วมกับองค์กรคนพิการอื่นๆ ทั้งด้านสุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการสังคม รวมทั้งร่วมผลักดันระดับนโยบาย รูปแบบการจัดบริการการดำรงชีวิตอิสระ บริการหลักพื้นฐาน 4 อย่างของศูนย์ฯ คือ

1. ข้อมูลข่าวสารและการส่งต่อ (Information and Referral) ศูนย์จะรวบรวมข้อมูลชุมชนเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ให้สามารถแนะนำ ตอบคำถามแก่คนพิการได้อย่างถูกต้อง ทันเวลา เช่น ข้อมูลอาสาสมัคร ล่ามภาษามือ ผู้ช่วยเหลือส่วนตัวสำหรับคนพิการ (Personal Assistant) ที่พักสถานที่ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวก ข้อมูลคนพิการในชุมชน บุคคล หน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือ ผู้นำด้านต่างๆ ในชุมชน เป็นต้น

2. การฝึกทักษะการดำรงชีวิตอิสระ (Independent Living Skill Training) เปิดหลักสูตรการฝึกทักษะสำหรับคนพิการเพื่อให้เกิดทักษะในการใช้ชีวิตอิสระมากขึ้น เนื้อหาหลักสูตรอาจประกอบด้วยหลายเรื่องใหม่ จากง่ายไปสู่ยาก เช่น การดูแลตัวเอง การออกสังคม การใช้ระบบขนส่งสาธารณะ การบริหารการเงินและการใช้จ่ายส่วนตัว การแก้ปัญหาเมื่อเผชิญกับเรื่องไม่คาดฝัน เรื่องน่าตกใจ หรือการถูกเลือกปฏิบัติโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นต้น

3. การให้คำปรึกษาฉันท์เพื่อน (Peer Counseling) หมายถึง บริการที่ใช้คนพิการที่มีความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหา ทำงานร่วมกับคนพิการที่มีปัญหา แต่ต้องการมีการดำรงชีวิตอิสระ เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ปัญหา ช่วยกันหาทางแก้ไขปัญหา เช่น การจัดรูปแบบหรือวิถีชีวิต การเรียนรู้ การใช้ทรัพยากรชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การพิทักษ์สิทธิ (Advocacy) เป็นบริการที่เกี่ยวข้องกับสิทธิ มี 2 ลักษณะ คือสิทธิของคนพิการโดยตรง กรณีถูกละเมิดสิทธิให้ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสิทธิเกี่ยวกับชุมชน เพื่อรณรงค์ให้ความรู้แก่ชุมชน ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชุมชน ในอันที่จะอำนวยความสะดวก หรือส่งเสริมการใช้ชีวิตอย่างอิสระของคนพิการได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังมีบริการอื่นๆ ที่ศูนย์ฯ สามารถจัดให้แก่คนพิการในชุมชน เช่น บริการนันทนาการ การให้ความรู้ชุมชน การซ่อมบำรุงกายอุปกรณ์ การให้คำแนะนำการดัดแปลงอาคารสถานที่ การให้คำปรึกษาจัดหางาน เป็นต้น บริการของศูนย์ฯ ต้องให้กับชุมชนโดยตรง เพื่อให้ชุมชนมีความพร้อมต่อการสนองตอบปัญหา และความต้องการของคนพิการในการดำรงชีวิตอิสระ เช่น การให้ความรู้แก่ชุมชนในการตระหนักถึงสิทธิของคนพิการ การปรับปรุงสภาพแวดล้อม การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก การสนับสนุนให้คนปกติเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มคนพิการ

2) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 ได้ตราขึ้นโดยมีเจตนารมณ์เพื่อกำหนดแนวทางและปรับปรุงวิธีการในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในทุกระดับให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐในเรื่องต่างๆ รวมทั้งกำหนดมาตรการเฉพาะเพื่อการมีงานทำของคนพิการ ทั้งนี้ เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิตามกฎหมาย ซึ่งทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียม ในมาตรา 20 กำหนดให้คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลือของรัฐ (4) กำหนดให้การยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองอย่างเต็มที่ และมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานแห่งความเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ตลอดจนได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับคนพิการ (6) ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารสำหรับคนพิการทุกประเภทตลอดจนบริการสื่อสารสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนของรัฐ (7) บริการล่ามภาษามือ (8) สิทธิสัตว์นำทาง เครื่องมืออุปกรณ์นำทางหรือเครื่องช่วยความพิการ และการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ (10) การปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย และมาตรา 33 เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐรับคนพิการเข้าทำงานตามลักษณะของงานในอัตราส่วนที่เหมาะสมกับผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการหรือหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎหมายกำหนดจำนวนที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐจะต้องรับคนพิการเข้าทำงาน รวมถึงในมาตรา 37 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดลักษณะ หรือการจัดให้

มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคารสถานที่ยานพาหนะบริการขนส่ง หรือผู้ให้บริการสาธารณะอื่น ให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ เจ้าของอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ บริการขนส่ง หรือผู้ให้บริการสาธารณะอื่น ซึ่งได้จัดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือ บริการตามวรรคหนึ่งมีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษี หรือยกเว้นภาษีเป็นร้อยละของจำนวนเงิน ค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายกำหนด

จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 นั้น ได้ให้ความสำคัญกับคนพิการ ในฐานะที่คนพิการเป็น พลเมืองของรัฐ สามารถเข้าถึงสิทธิและโอกาส อย่างเท่าเทียมเหมือนคนทั่วไป ไม่ว่าคนพิการคนนั้นจะ อยู่ในความดูแลของสถานสงเคราะห์หรือออกใช้ชีวิตในสังคมภายนอก พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมาย ที่คอยคุ้มครองชีวิตคนพิการให้ได้รับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกันและได้รับคุณภาพ ชีวิต ที่ดีในการดำเนินชีวิตของคนพิการ

3) นโยบายประชารัฐเพื่อสังคม

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้กำหนดประเด็นหลักในการ ดูแลคนพิการ คือ “การเสริมพลังคนพิการ และการประกันการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเสมอภาคทั่วถึงและเท่าเทียมกัน” เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนในปี พ.ศ. 2570 ภายใต้แนวคิด “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” (leave no one behind) โดยได้ดำเนินการตามนโยบาย รัฐบาล ที่มุ่งพัฒนาส่งเสริมศักยภาพคน การสร้างโอกาส และความเสมอภาค เท่าเทียมกันในสังคม ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเปลี่ยน จาก “ภาระ” ให้เป็น “พลัง” สร้างเกียรติ โอกาส กำลังใจ ให้แก่คนพิการเป็นเจ้าภาพหลักในการ ดำเนินงานร่วมกับภาคเอกชนและภาคประชาสังคม เพื่อเป็นกลไกในการเสริมสร้างและพัฒนา ศักยภาพมนุษย์ สร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม คนพิการเป็นกลุ่มหนึ่งที่รัฐให้ ความสำคัญและกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ มุ่งเน้นให้คนพิการได้รับสิทธิและ สวัสดิการต่างๆ ได้แก่ อารยสถาปัตย์ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและทุกคนใน สังคม

4) Best Practice การส่งเสริมอาชีพและการทำงานของคนพิการ

4.1 การส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำของคนพิการของประเทศญี่ปุ่น

รัฐบาลญี่ปุ่นได้ออกกฎหมายแรงงานที่กำหนดให้บริษัทที่มีพนักงานเกิน 50 คน จะต้องมีการจ้างงานที่เป็นคนพิการหรือผู้ที่มีภาวะทางจิตอย่างน้อยร้อยละ 2.2 ของพนักงานทั้งหมด โดยรัฐบาลจะออกทุนให้ส่วนหนึ่งในการจ้างงานคนพิการให้ครบตามโควตาที่กำหนด และยัง กำหนดให้บริษัทต่างๆ ต้องมีแผนกลยุทธ์ที่ดีและโดยจิตแพทย์ การจัดตารางงานที่สอดคล้องกับ สภาพร่างกายและจิตใจของพนักงานที่มีอาการทางจิต จัดให้มีสวัสดิการต่างๆ ให้กับพนักงานที่มี อาการทางจิต และสามารถทำงานได้โดยไม่ถูกหักเงินเดือน

4.2 การส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำของคนพิการของประเทศสวีเดน

ประเทศสวีเดนมีลักษณะเป็นรัฐสวัสดิการ ซึ่งมีการจัดสวัสดิการสังคมให้ประชาชนในลักษณะเป็นสากลหรือกรณีทั่วไป (Universal) มีผลทำให้ตัวชี้วัดความเป็นอยู่ของคนพิการในประเทศสวีเดนอยู่ในระดับที่แตกต่างจากคนปกติน้อยกว่าสถานการณ์ในประเทศอื่นๆ รัฐบาลสวีเดนได้ออกกฎหมาย เพื่อส่งเสริมการมีงานทำของคนพิการ โดยต้องจดทะเบียนในกระทรวงแรงงานและกระทรวงแรงงานจะประเมินศักยภาพในการมีงานทำของคนพิการและจัดส่งหรือพัฒนาความสามารถให้เหมาะสมกับตลาดแรงงาน โดยใช้เวลาอย่างน้อย 12 เดือน ในการเข้าโครงการพัฒนาฝีมือแรงงานนอกจากนี้ยังมีพัฒนาฝีมือแรงงานคนพิการเพื่อเข้าสู่สถานประกอบการ ตามแผน Job Coach ซึ่งได้แก่การสนับสนุนกระบวนการเริ่มต้นคือ มีระบบจ้างผู้สอนงานให้แก่คนพิการ จนกระทั่งจัดส่งคนพิการเข้าสู่ตลาดแรงงาน ซึ่งกระบวนการนี้เป็นการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ สถานประกอบการ คนพิการที่ต้องการทำงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลจากการดำเนินงานด้านการจ้างงานคนพิการในรูปแบบบูรณาการ ก่อให้เกิดทัศนคติเชิงบวกที่ต้องการสนับสนุนให้คนพิการได้ทำงาน และคนพิการสามารถทำงานในสถานประกอบการได้เป็นระยะเวลานาน

5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยศึกษา “รูปแบบและแนวทางการส่งเสริมกลุ่มอาชีพหรือสวัสดิการสำหรับคนพิการ” โดยสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ร่วมกับมูลนิธิพระมหาไถ่ เพื่อพัฒนาคนพิการและศูนย์ศึกษาความพิการทางสังคม ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานกับคนพิการ และลักษณะงานที่คนพิการสามารถทำได้ไว้ดังนี้

คนพิการกับการมีงานทำ

ด้วยสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันคนพิการตระหนักและให้ความสำคัญกับ “งาน” ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อการดำรงชีวิตอยู่รอดในสังคม ดังนั้นคนพิการเองต้องสร้างหลักประกันตนเองและครอบครัวโดยการหางานที่มั่นคง เพื่อให้มีรายได้ประจำเลี้ยงครอบครัว ส่งผลให้คนพิการมีความตระหนักในคุณค่าของตนเอง เชื่อมั่นในความสามารถและศักยภาพที่ตนมีอยู่ว่าจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้จึงกล่าวได้ว่า “งาน” มีคุณค่าและความสำคัญของงานกับคนพิการ ดังนี้

1. คนพิการและครอบครัวต้องการมีรายได้จากการทำงาน คนพิการกับครอบครัวส่วนมากก็เหมือนกับครอบครัวอื่นๆที่มีชีวิตอยู่ไม่ได้หากไม่มีรายได้ประจำ
2. คุณค่าของคนในสังคมอยู่ที่การทำงานที่ก่อประโยชน์การทำงานนับเป็นคุณค่าอันสูงส่งของคนทุกชาติ ทุกภาษา ทุกวัฒนธรรม ดังนั้น เมื่อคนพิการไม่สามารถทำงานได้ เขาจะถูกตัดสินว่าเป็นผู้ล้มเหลวในชีวิตที่ไม่อาจเท่าเทียมกับบุคคลอื่นในสังคม
3. คนพิการมีความต้องการที่มีส่วนร่วมในการใช้ชีวิตอย่างปกติในสังคมสถานที่ทำงานนับเป็นแหล่งสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมและพัฒนาทักษะทางสังคม ถ้าคนพิการขาดโอกาสในการมีส่วนร่วมในกระบวนการดังกล่าว ก็เท่ากับถูกขัดขวางอย่างรุนแรงในการอยู่ร่วมกับสังคม
4. คุณค่าของการมีงานทำอยู่บนพื้นฐานความจริงที่ว่า งานทำให้ชีวิตอยู่ในเกณฑ์และเป็นรูปร่างเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป การมีชีวิตอยู่ไปวันๆ โดยปราศจากสิ่งท้าทายจากการทำงาน เป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่ายและหงอยเหงา

ลักษณะของงานที่คนพิการสามารถทำได้

1. การจ้างงานคนพิการในระบบสนับสนุน การจ้างงานในลักษณะนี้เป็นการทำงานที่คนพิการจะมีการสอนงาน (Job Coach) ช่วยดูแลหรืออาจจะเป็นในรูปแบบของการทดลองงานฝึกงาน (ON the Job Training) เหมาะสำหรับคนพิการที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หรือการเรียนรู้ รวมทั้งคนพิการที่ไม่มีพื้นฐานความรู้หรือประสบการณ์ พี่เลี้ยงจะเป็นผู้ประสานงานระหว่างสถานประกอบการและคนพิการ เพื่อให้การทำงานดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ของนายจ้าง งานในลักษณะนี้อาจทำในรูปของคณะทำงาน ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของพี่เลี้ยง ซึ่งจะนำคนพิการไปทำงานต่างๆที่สามารถดูแลและชี้แนะได้อย่างใกล้ชิด ข้อดีของการจ้างงานในลักษณะนี้คือ คนพิการเกิดการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถที่จะเข้าสู่การจ้างงานในระบบเปิดได้ เนื่องจากสถานการณ์และสภาพแวดล้อมในการทำงานเหมือนการทำงานในระบบเปิดทุกประการ

2. การจ้างระบบเปิด การจ้างระบบเปิดมีลักษณะของการคัดเลือกคนพิการที่มีความสามารถซึ่งได้รับการจ้างงานจากสถานประกอบการทั่วไป แต่ปัญหาสำคัญในการทำงานของคนพิการคือ เจตคติของนายจ้างที่มีต่อคนพิการ ซึ่งไม่ยอมรับความสามารถของคนพิการ จุดมุ่งหมายของการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการก็เพื่อให้คนพิการดำรงชีวิตอยู่กับครอบครัวและชุมชนได้อย่างมีศักดิ์ศรี มีบทบาทในสังคมได้เท่าเทียมบุคคลทั่วไปและสามารถประกอบอาชีพมีรายได้ที่มั่นคง ฉะนั้นจึงต้องรณรงค์เพื่อให้สังคมเปลี่ยนเจตคติที่มีต่อคนพิการให้เป็นไปในทางบวก และยอมรับความสามารถของคนพิการ ถือว่าคนพิการเป็นสมาชิกคนหนึ่งของสังคมมีส่วนร่วมและบทบาทเช่นบุคคลทั่วไปอย่างมีศักดิ์ศรีและประสิทธิภาพ

2.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอ

ถอดบทเรียน แนวทางส่งเสริมการจ้างงานคนพิการ กรณีศึกษา : สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี

สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ เป็นองค์กรที่ดำเนินการให้การคุ้มครองสวัสดิภาพคนพิการรวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้เข้าถึงโอกาสทางด้านต่างๆ อย่างเป็นธรรมและเสมอภาคเท่าเทียมทางสังคม การส่งเสริมด้านการประกอบอาชีพให้คนพิการสามารถเข้าถึงสิทธิ เป็นอีกปัจจัยที่ส่งเสริมให้คนพิการเกิดความมั่นคงในชีวิต ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 โดยจัดทำโครงการเตรียมความพร้อมสู่การประกอบอาชีพ ในรูปแบบของบ้านสอนบิน ซึ่งดำเนินการคัดเลือกคนพิการ จำนวน 30 คน/ปีงบประมาณ ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

1. อายุ 18 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและเพศหญิง
2. จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นไป
3. มีความพิการที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในกิจวัตรประจำวัน

เพื่อเข้าร่วมโครงการ เป็นระยะเวลา 3 เดือน ก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน หลักสูตรของโครงการเน้นด้านการพัฒนาทักษะทางสังคมให้กับคนพิการ เช่น ฝึกให้มีความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา ให้มีวินัยในการใช้ชีวิต ฝึกการดูแลตนเองในกิจวัตรประจำวัน การดูแลสุขอนามัยของตนเอง และฝึกทักษะการประกอบอาหารเบื้องต้น รวมทั้งการฝึกงานในสำนักงานเพื่อฝึกการใช้เครื่องมือเครื่องใช้สำนักงาน ฝึกทักษะการอยู่ร่วมกับคนอื่น ฝึกการเดินทางด้วยรถโดยสารประจำทาง ฝึกการ

วางแผนการใช้จ่ายเงิน จากผลการดำเนินงานพบว่า มีคนพิการที่เข้าร่วมโครงการ ประสบความสำเร็จ สามารถมีงานทำ มีรายได้เลี้ยงตัวเอง สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ และกรณีที่ไม่ประสบความสำเร็จ ในการจ้างงาน ไม่ผ่านการประเมินของสถานประกอบการ หรือขอลาออกก่อนการประเมิน มีความประสงค์กลับเข้ามาอยู่ในความดูแลของหน่วยงานต่อไป ผู้ศึกษาจึงสนใจถอดบทเรียนแนวทางการ ส่งเสริมการจ้างงานคนพิการ กรณีศึกษา : สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัด นนทบุรี โดยได้กำหนดรูปแบบการถอดบทเรียนดังนี้

1. ศึกษาจากข้อมูลสถิติและสภาพปัญหาของกลุ่มตัวอย่าง
2. การลงพื้นที่สัมภาษณ์คนพิการ และสถานประกอบการ
3. วิเคราะห์โครงการเตรียมความพร้อมสู่การประกอบอาชีพ “บ้านสอนบิน”

สรุปผลการถอดบทเรียน วิธีการศึกษา/ประชากรกลุ่มตัวอย่าง	ผลการศึกษา
1. ศึกษาจากข้อมูลสถิติและสภาพปัญหาของกลุ่มตัวอย่าง	<p>จากกรณีศึกษา คนพิการที่ได้รับการจ้างงานในสถานประกอบการ พบองค์ประกอบสำคัญที่เป็นปัจจัยสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คนพิการ <ol style="list-style-type: none"> 1) การศึกษา พบว่าคนพิการที่ได้รับการศึกษาจะได้รับการพิจารณาจ้างงานมากกว่าหรือได้งานที่มีความเหมาะสมกับความสามารถมากกว่า รวมทั้งค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับคุณวุฒิ 2) สภาพความพิการ คนพิการที่มีประเภทความพิการทางด้านร่างกายหรือการเคลื่อนไหวที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ดี จะได้รับโอกาสในการจ้างงานมากกว่าคนพิการที่ใช้รถเข็น เนื่องจากความสะอาดของอาคารสถานที่ 3) ทักษะการดำรงชีวิต และพฤติกรรม การปฏิบัติตัวที่แสดงออกต่อเพื่อนร่วมงานและสังคม 4) สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เป็นองค์ประกอบสำคัญในการออกมาใช้ชีวิตในสังคมของคนพิการ เริ่มจากการเดินทางยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกให้คนพิการ เช่น รถเมล์ที่มีขานต่ำสำหรับคนพิการที่ใช้รถเข็น ทางเท้าที่เหมาะสม อาคารสถานที่ที่ยังไม่มีทางลาดที่เหมาะสมกับคนพิการ

สรุปผลการถอดบทเรียน	ผลการศึกษา
<p>2. การลงพื้นที่ การสัมภาษณ์ ถอดบทเรียน</p>	<p>สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ดังนี้</p> <p>1. สถานประกอบการที่จ้างงานคนพิการ จำนวน 2 แห่ง</p> <p>1) บริษัทบวิค-ไทย จำกัด รับคนพิการเข้าทำงานตามที่กฎหมายกำหนด โดยกำหนดคุณสมบัติของคนพิการ รับเฉพาะคนพิการทางด้านร่างกายหรือการเคลื่อนไหว (เดินได้) และต้องช่วยเหลือตนเองได้ดี จบการศึกษา ระดับปวช.ขึ้นไป มีทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์ และ การใช้เครื่องใช้สำนักงานได้ดี เนื่องจากลักษณะงานเป็นงานในสำนักงาน จากการสัมภาษณ์ความพึงพอใจในการจ้างงานคนพิการ พบว่าบริษัทฯ ยังขาดฐานข้อมูลของคนพิการ ซึ่งไม่ทราบว่าต้องสรรหาคคนพิการเข้าทำงานจากหน่วยงานไหน ปัจจุบันบริษัทมีตำแหน่งว่างสำหรับคนพิการอีก 9 ตำแหน่ง แต่ขาดคนพิการมาสมัคร สำหรับคนพิการที่ทำงานอยู่ในบริษัทขณะนี้ สามารถทำงานได้ตามที่ได้รับมอบหมาย แต่มีปัญหาพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และการใช้จ่ายเงิน</p> <p>2) บริษัทเอสพี เพอร์นิเจอร์เฮาส์ จำกัด รับคนพิการเข้าทำงานตามกฎหมาย โดยได้กำหนดคุณสมบัติของคนพิการดังนี้ เป็นคนพิการทุกประเภท (ยกเว้นคนพิการที่ใช้รถเข็น) ไม่จำกัดวุฒิการศึกษา โดยให้ค่าจ้างตามค่าแรงขั้นต่ำ ไม่ได้จ้างตามวุฒิการศึกษา ซึ่งคนพิการส่วนใหญ่ที่รับเข้าทำงานยังขาดทักษะทางสังคมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เช่น การสื่อสาร การปรับตัว เป็นต้น</p>

สรุปผลการถอดบทเรียน	ผลการศึกษา
	<p>2. คนพิการที่ได้รับการจ้างงาน จำนวน 2 คน</p> <p>2.1 คนพิการที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ</p> <p>- นางสาวณัฐนิชา แก้วหลักคำ มีความพิการทางด้านร่างกายหรือการเคลื่อนไหว (เดินเองได้) สามารถช่วยเหลือตนเองได้ดี จบการศึกษาระดับปวช. ได้รับการจ้างงานในบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรการ โดยได้รับค่าจ้าง 9,300.- บาท/เดือน อาศัยอยู่ห้องเช่าใกล้กับบริษัท ฯ นางสาวณัฐนิชา แก้วหลักคำ เป็นคนมีอัธยาศัยดี ขยัน ตั้งใจทำงาน มีวินัยในตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง ที่สามารถประกอบอาชีพได้</p> <p>2.2 ไม่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ</p> <p>- นายวัชรพงศ์ ครองยุทธ พิการทางร่างกายและสติปัญญา จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการจ้างงานในตำแหน่งพนักงานทั่วไป ได้รับค่าจ้างตามค่าแรงขั้นต่ำ นายวัชรพงศ์ ครองยุทธ มีข้อจำกัดในการสื่อสารกับผู้อื่น มีปัญหาในการปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น ขาดวินัยและความรับผิดชอบ สมาธิสั้น อยู่ไม่นิ่ง มีความสนใจงานที่ได้รับมอบหมายในระยะสั้น</p>

สรุปผลการถอดบทเรียน วิธีการศึกษา/ประชากรกลุ่มตัวอย่าง	ผลการศึกษา
	<p>3. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ “บ้านสอนบิน” นางสาวปิยะรัตน์ เทียงปา นักสังคมสงเคราะห์ จากการสัมภาษณ์ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักสูตรของโครงการยังไม่มีมีการพัฒนาเนื้อหาของหลักสูตรให้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป - ระยะเวลาในการดำเนินโครงการมีระยะสั้น ไม่เพียงพอต่อการฝึกทักษะให้กับคนพิการ

ตารางที่ 6 : ถอดบทเรียนปัจจัยความสำเร็จการประกอบอาชีพของคนพิการ ที่มา : ผู้ศึกษา

การวิเคราะห์โครงการเตรียมความพร้อมสู่การประกอบอาชีพ ในรูปแบบ “บ้านสอนบิน”

ผลการวิเคราะห์โครงการดังกล่าว พบว่า ก่อนเริ่มโครงการเตรียมความพร้อมสู่การประกอบอาชีพ ในรูปแบบ “บ้านสอนบิน” นั้น คนพิการที่อยู่ในความอุปการะที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป เมื่อจบการศึกษาภาคบังคับ และผ่านการฝึกอบรมวิชาชีพจากศูนย์ฝึกอาชีพของภาครัฐและเอกชนแล้ว เจ้าหน้าที่จะนำไปสมัครงานที่สถานประกอบการทันที โดยไม่ได้มีการเตรียมความพร้อมก่อนล่วงหน้าให้กับคนพิการและสถานประกอบการ จากสถิติ ข้อมูลคนพิการที่ออกไปประกอบอาชีพก่อนมีโครงการเตรียมความพร้อมสู่การประกอบอาชีพ ในรูปแบบ “บ้านสอนบิน” ย้อนหลังไป 5 ปี (พ.ศ. 2554 – 2558) นั้น คนพิการที่ออกไปประกอบอาชีพ มีส่วนเพียงน้อย คือ 8 คน (ร้อยละ 40) ที่ประสบความสำเร็จและอีก 12 คน (ร้อยละ 60) นั้นไม่ประสบผลสำเร็จ อ้างถึงในตารางที่ 3 : บริการจัดหางานให้คนพิการในสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี ปีงบประมาณ 2554 – 2558 ที่มา : สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี อาจด้วยปัจจัยหรือสาเหตุอื่นๆ ที่ทำให้เกิดผลกระทบ เช่น การปรับตัวเข้ากับคนในสังคมเมื่อต้องออกไปดำรงชีวิตอยู่ด้วยตนเองภายนอก การสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน เมื่อประกอบอาชีพในสถานประกอบการไม่ได้ คนพิการกลุ่มนี้จะถูกผลักดันกลับมาอยู่ในสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี ตามเดิม ซึ่งมีจำนวนมากขึ้นทุกปี ประกอบกับอายุที่เกินเกณฑ์ที่จะอยู่ในสถานคุ้มครองฯ และไม่สามารถกลับไปอยู่กับครอบครัวได้ ส่งผลให้รัฐต้องเพิ่มงบประมาณในการดูแลอุปการะคนพิการกลุ่มนี้ต่อไป สถานคุ้มครองฯ จึงได้ริเริ่มโครงการเตรียมความพร้อมสู่การประกอบอาชีพ ในรูปแบบบ้านสอนบินขึ้น ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2559 ถึงปัจจุบัน โดยคัดเลือกคนพิการอายุ 18 ปีขึ้นไป จบการศึกษาภาคบังคับจนถึงระดับปริญญาตรี สภาพความพิการสามารถช่วยเหลือตัวเองได้เข้าร่วมโครงการปีละ 30 คน เข้าร่วมโครงการ มีการเตรียมความพร้อมคนพิการ เจ้าหน้าที่ และสถาน

ประกอบจำนวน 10 แห่ง จัดทำหลักสูตรฝึกทักษะทางสังคม เป็นระยะเวลา 3 เดือน คนพิการจะได้รับการฝึกตามหลักสูตรการฝึกทักษะทางสังคม ก่อนออกไปประกอบอาชีพในสถานประกอบการ มีการสอนการจัดเตรียมเสื้อผ้า การเย็บซ่อมสถานที่ทำงาน การกรอกใบสมัคร การทดลองการเดินทาง โดยสถานคุ้มครองฯ จัดเตรียมเจ้าหน้าที่รับ-ส่งคนพิการในอาทิตย์แรก การมีโครงการดังกล่าวส่งผลดีต่อตัวคนพิการ สามารถออกไปประกอบอาชีพได้ประสบความสำเร็จจำนวนมากขึ้น ย้อนหลัง 5 ปี จำนวน 103 คน (คิดเป็นร้อยละ 68.67) อ้างถึงในตารางที่ 5 : บริการจัดหางานให้คนพิการในสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 – 2563 ที่มา : สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี เมื่อคนพิการได้ทำงาน มีรายได้จะเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เกิดความภาคภูมิใจ สามารถพึ่งตนเองได้ ไม่เป็นภาระใคร สอดคล้องกับงานวิจัยศึกษา “รูปแบบและแนวทางการส่งเสริมกลุ่มอาชีพหรือสวัสดิการสำหรับคนพิการ” โดยสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ร่วมกับมูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการและศูนย์ศึกษาความพิการทางสังคม ที่ว่า คนพิการเองต้องสร้างหลักประกันตนเองและครอบครัวโดยการหางานที่มั่นคง เพื่อให้มีรายได้ประจำเลี้ยงครอบครัว ส่งผลให้คนพิการมีความตระหนักในคุณค่าของตนเอง เชื่อมั่นในความสามารถและศักยภาพที่ตนมีอยู่ว่าจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมได้ จึงกล่าวได้ว่า “งาน” มีคุณค่า และความสำคัญของงานกับคนพิการ นอกจากนี้ยังมีบริการฝึกอาชีพให้กับคนพิการตามศูนย์ฝึกอาชีพของภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อพัฒนาฝีมือ พัฒนาความสามารถให้เหมาะสมก่อนสู่สถานประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับการส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำของคนพิการของประเทศสวีเดน ที่มีการจัดส่งหรือพัฒนาความสามารถของคนพิการให้เหมาะสมกับตลาดแรงงานก่อนสู่สถานประกอบการ และยังส่งผลดีต่อสถานประกอบการที่มีการประสานงานกันระหว่างคนพิการ เจ้าหน้าที่และสถานประกอบการ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนส่งคนพิการเข้าทำงานในสถานประกอบการแห่งนั้น โครงการนี้ยังมีปัจจัยที่คนพิการส่วนหนึ่ง ร้อยละ 31.33 ที่ไม่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เมื่อทำงานในสถานประกอบการ ไม่สามารถอยู่ได้เองตามลำพัง ปรับตัวหรือสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงานไม่ได้ ระยะเวลาในการฝึกอบรมสั้นเกินไปและเนื้อหาหลักสูตรยังไม่ครอบคลุมถึงวิชาชีพและทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ

ผู้ศึกษามีความเห็นว่าการส่งเสริมการจ้างงานคนพิการ “บ้านสอนบิน” ของสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี เป็นโครงการที่สามารถเพิ่มจำนวนคนพิการเข้าสู่ตลาดแรงงานได้มากขึ้น จากการฝึกทักษะทางสังคมให้คนพิการซึ่งเติบโตและอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์ โดยมีสถานประกอบการในการส่งคนพิการเข้าประกอบอาชีพ มีเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรับผิดชอบในลักษณะทีมสหวิชาชีพ แต่ยังมีข้อด้อยคือมีระยะเวลาในการฝึกอบรมเพียง 3 เดือน และในการฝึกทักษะทางสังคมเพียงด้านเดียว มีงบประมาณจำกัดในการบริหารจัดการโครงการ และไม่มีวิทยากรที่ชำนาญเฉพาะทางเข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกอบรม ซึ่งหากมีการพัฒนาหลักสูตรในโครงการให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นก็สามารถนำไปขยายผลและเป็นหน่วยงานต้นแบบให้กับหน่วยงานอื่น ซึ่งมีการกิจดูแลคนพิการได้เป็นอย่างดี

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา 6 เดือน
1. ขั้นตอนการรับเข้า - ประเมินความพร้อมของคนพิการด้านสุขภาพร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ - ประเมินความต้องการที่จำเป็นของคนพิการแต่ละประเภท - จัดหาอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการฝึก	1 เดือน
2. ขั้นตอนการพัฒนา - มีการปรับปรุงหลักสูตรเนื้อหาการฝึกทักษะให้มีความเหมาะสมและจัดฝึกอบรมตามความต้องการและตามความถนัดของคนพิการ	3 เดือน
3. การเตรียมความพร้อม - จัดทำหลักสูตร/กิจกรรมการพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตสำหรับคนพิการ - เตรียมตัวสมัครงาน พัฒนาบุคลิกภาพ - การเดินทางด้วยตนเอง - วางแผนการเงินหลังจากได้รับค่าตอบแทน - จ้างสถานที่ประกอบการหรือที่ทำงาน - ให้มีการเยี่ยมชมสถานประกอบการของจริง	2 เดือน
4. ขั้นตอนการติดตาม และประเมินผล - จัดตั้งคณะทำงาน และทีมสหวิชาชีพในการติดตามและประเมินผล - ติดตามเป็นระยะๆ 1 เดือน 3 เดือน 6 เดือน	1 - 6 เดือน

ตารางที่ 7 : หลักสูตรการฝึกเตรียมความพร้อมสู่การประกอบอาชีพ ระยะเวลา 6 เดือน
ที่มา : ผู้ศึกษา

2.2.3 แนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนานโยบายที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์ข้อเสนอเชิงนโยบาย

จากการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการประกอบอาชีพคนพิการในสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี วิเคราะห์นโยบาย กฎหมาย ยุทธศาสตร์ และผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์คนพิการและสถานประกอบการ พบว่าคนพิการที่ได้รับการฝึกทักษะทางสังคม โดยเข้าร่วมโครงการเตรียมความพร้อมสู่การประกอบอาชีพ (บ้านสอนบิน) มีทั้งที่ประสบความสำเร็จและยังไม่ประสบความสำเร็จในการจ้างงาน ความสำคัญด้านการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเตรียมความพร้อมสู่การประกอบอาชีพให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของคนพิการ

แต่ละประเภทและความต้องการของตลาดแรงงานมากยิ่งขึ้น จึงมีข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อนำมาพัฒนาศักยภาพคนพิการ ให้สามารถประกอบอาชีพ มีรายได้ ที่มั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งในคนพิการที่จะเข้าสู่สถานประกอบการ หน่วยงานภาครัฐและเอกชน และสามารถมาประยุกต์ใช้ในคนพิการที่ประสงค์ประกอบอาชีพอิสระอีกด้วย

ดังนั้น สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี ควรให้ความสำคัญเรื่องการพัฒนาและส่งเสริมอย่างมั่นคงและยั่งยืน รวมทั้งควรมีการเตรียมความพร้อมก่อนออกไปประกอบอาชีพ จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาคนพิการให้มีอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดี ดังนี้

1. การนำระบบ Job Coach มาใช้ในการสนับสนุนคนพิการ โดยการทำแผนการพัฒนา ศักยภาพรายบุคคล (IDP) ของคนพิการที่เข้าโครงการเตรียมความพร้อมสู่การประกอบอาชีพ การวิเคราะห์ความพร้อม ความสามารถ และทักษะทางสังคม ก่อนการพิจารณาเข้าร่วมโครงการ เตรียมความพร้อมผ่านกระบวนการต่างๆ โดยทีมสหวิชาชีพในการประเมินคนพิการ หลังจากเข้าร่วมโครงการ เป็นระยะๆ เสริมด้วยองค์ความรู้ใหม่ๆ ตามความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อให้คนพิการ มีการประกอบอาชีพที่มั่นคง รวมทั้งการส่งเสริมการปรับทัศนคติที่มีต่อคนพิการ และการประกอบอาชีพ โดยการรณรงค์ให้ทุกภาคส่วนใส่ใจ ให้โอกาส ความเท่าเทียมและมองว่าคนพิการสามารถพัฒนาศักยภาพเท่าเทียมกับคนทั่วไป โดยเฉพาะได้รับการส่งเสริมด้านการประกอบอาชีพการมีงานทำเพื่อให้มีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว มีคุณภาพชีวิตที่ดี และเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาประเทศ และควรมีการสร้างร่วมมือระหว่างภาครัฐและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือคนพิการให้ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถที่เหมาะสม ตามขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

(1) การรับเข้า มีการประเมินความพร้อมของคนพิการก่อนเข้ารับการฝึกทักษะในทุกๆ ด้าน เช่น สุขภาพร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ ความต้องการที่จำเป็นต่อการฝึกควบคู่กับการสำรวจความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละคน เช่น กายอุปกรณ์เครื่องช่วยเหลือคนพิการแต่ละประเภท อุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการฝึกของคนพิการแต่ละประเภท รูปแบบของสื่อการเรียนการสอนเฉพาะทาง เพื่ออำนวยความสะดวกในการฝึกและพัฒนาทักษะอาชีพให้แก่คนพิการทุกประเภทความพิการ

(2) การพัฒนา การปรับปรุงระเบียบฯ หรือหลักสูตรเนื้อหาการฝึกทักษะชีวิตของคนพิการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี ที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้คนพิการได้เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และควรมีการทำงานร่วมกับสถานประกอบการมากขึ้น เพื่อให้ความรู้และข้อมูลการดูแล และการอยู่ร่วมกับคนพิการ ให้สถานประกอบการมีความรู้ความเข้าใจและเกิดการปรับตัวเข้าหากันทั้ง 2 ฝ่าย รวมทั้งการสร้างกลุ่มคนพิการเป็นกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ให้คนพิการเสริมพลังทางบวกซึ่งกันและกัน (Empowerment) ช่วยสร้างทัศนคติเชิงบวกในการปรับตัว รวมทั้งการพัฒนาโครงการให้มีหลักสูตรรองรับที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม รูปแบบของหลักสูตรควรประกอบไปด้วยหลักสูตรฝึกอาชีพระยะสั้น – ระยะยาว ตั้งแต่ 3 เดือนจนถึง 6 เดือน เนื้อหาหลักสูตรมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพความพิการแต่ละประเภท และมีการประชาสัมพันธ์โครงการให้เป็นที่รู้จักผ่านทุกช่องทางให้คนพิการสามารถเข้าถึงบริการและใช้ประโยชน์จากกิจกรรมได้ ประสานนักระหว่างคนพิการและผู้ดูแลคนพิการมาพบปะพูดคุยสัมภาษณ์กับสถานประกอบการ ซึ่งหากมีความพึงพอใจทั้งสองฝ่ายแล้วเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจะคอย

ดูแลในช่วงแรก โดยการพาคนพิการเดินทางไปทำงานและดูแลจนกว่าคนพิการสามารถเดินทางไปทำงานด้วยตนเองได้ จากนั้นเจ้าหน้าที่จะมีการติดตามประเมินผลเป็นระยะๆ หากคนพิการมีปัญหาระหว่างการทำงานไม่ว่าจากเพื่อนร่วมงาน การปรับตัว สามารถที่จะขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้ตลอดเวลา

(3) การเตรียมความพร้อม จัดทำหลักสูตรการพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตสำหรับคนพิการ (Independent Living) เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิต เช่น การเตรียมตัวเพื่อสมัครงาน การเดินทางด้วยตนเอง การวางแผนการเงินหลังจากได้รับค่าตอบแทน การเตรียมความพร้อมด้านทักษะ ความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สำคัญและจำเป็น การเตรียมความพร้อมด้านการพัฒนาบุคลิกภาพของคนพิการ ให้มีความเหมาะสมต่อสภาพความพิการแต่ละประเภท รวมทั้งพัฒนาความสามารถ ความรู้ ความชำนาญสำหรับคนพิการประเภทต่างๆ เช่น ฝึกทักษะการให้บริการข้อมูลทางโทรศัพท์สำหรับคนตาบอด ช่างออกแบบเครื่องประดับสำหรับคนพิการทางการได้ยิน การเป็นนักพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับคนพิการทางด้านร่างกาย เป็นต้น อันจะส่งเสริมให้คนพิการเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความชำนาญในสายวิชาชีพนั้นๆ เกิดการต่อยอดพัฒนาศักยภาพในการทำงานที่สูงขึ้น นอกจากนี้ยังส่งผลให้เกิดมาตรฐานวิชาชีพเฉพาะสำหรับคนพิการได้อีกด้วย และที่สำคัญอีกประการคือ ควรจะร่วมกับสถานประกอบการในการจำลองสถานที่บรรยากาศจริงในการทำงาน หรือนำคนพิการไปเยี่ยมชม ทดลองปฏิบัติงานในสถานที่จริง เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยก่อนปฏิบัติงาน

(4) การติดตามและประเมินผล มีการติดตามและประเมินผลคนพิการภายหลังจากเข้าร่วมโครงการและคนพิการสามารถออกไปใช้ชีวิตในสังคมภายนอก โดยมีคณะทำงานในรูปแบบของทีมนักวิชาชีพ ในการติดตามและประเมินผลเป็นระยะ 1 เดือน 3 เดือน 6 เดือน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้คนพิการสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมให้ได้มากที่สุด เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น และเก็บข้อมูลผลสะท้อนกลับของบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ เช่น ตัวผู้พิการเอง สถานประกอบการ หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน ผู้ควบคุมการทำงานของคนพิการ และผู้รับผิดชอบโครงการ เป็นต้น เพื่อติดตามผลการฝึกและพัฒนาการของคนพิการ อีกทั้งยังเป็นการติดตามผลฟื้นฟูสมรรถภาพในด้านอื่นๆ อีกด้วย

2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานประกอบการ ภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วม เป็นหุ้นส่วนทางสังคม ร่วมทำ CSR โดยจัดหาที่พักพร้อมทั้งมีอาสาสมัครเพื่อนร่วมงาน เป็นผู้ดูแลคนพิการ คอยติดตามดูแลความเป็นอยู่ให้กับคนพิการที่ทำงานด้วย และรายงานติดตามผลให้กับสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี พร้อมทั้งลดหย่อนภาษีให้กับสถานประกอบการ และอาสาสมัครเพื่อนร่วมงานที่มาเป็นผู้ดูแล

3. ส่งเสริมการปรับทัศนคติที่ดีต่อคนพิการ และการประกอบอาชีพ โดยการรณรงค์ให้ทุกภาคส่วนจะต้องใส่ใจให้โอกาส ความเท่าเทียมและมองว่าคนพิการสามารถพัฒนาศักยภาพเท่าเทียมกับคนทั่วไป โดยเฉพาะได้รับการส่งเสริมด้านการประกอบอาชีพ การมีงานทำ มีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาประเทศ และสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อช่วยเหลือคนพิการในพื้นที่

4. มีการวิจัยเกี่ยวกับอาชีพที่เหมาะสมกับประเภทความพิการ เพื่อให้คนพิการสามารถค้นหาอาชีพได้ตรงความต้องการ ความถนัด ความสามารถ และประเภทความพิการของตนเอง

5. มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลคนพิการ ประวัติคนพิการ ระดับการศึกษา ความถนัด ความสามารถพิเศษ สภาพความพิการ กับกรมการจัดหางานที่มีฐานข้อมูลของสถานประกอบการในเรื่องของตำแหน่งการจ้างงานคนพิการ ซึ่งสถานประกอบการต้องการรับคนพิการเข้าทำงาน สามารถเข้าไปคนหาคนพิการที่ต้องการทำงานในฐานข้อมูลได้ โดยหากจะติดต่อจ้างงานให้ผ่านกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจะเป็นตัวกลางประสานดำเนินการในลักษณะ Job Coach

6. กฎหมายบังคับใช้ ให้สถานประกอบการ จัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้มาตรฐานสำหรับคนพิการทุกประเภทและกระทรวงคมนาคม จัดให้มีรถเมล์ชานต่ำไว้สำหรับให้บริการเพื่อความสะดวกปลอดภัยในการเดินทางไปทำงานของคนพิการ

7. การประชาสัมพันธ์ ให้กับสถานประกอบการ บริษัท ภาคเอกชน ให้รับทราบข้อมูลคนพิการ เพื่อประโยชน์ต่อการจ้างงานคนพิการ

8. กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พัฒนา Website Application สำหรับคนพิการ ที่เข้าถึงได้ให้กับคนพิการทุกประเภทความพิการ

9. ยกระดับสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี เป็นศูนย์ฝึกสถานประกอบการ และอาสาสมัครเพื่อนร่วมงานที่ดูแลคนพิการ ในการให้การดูแล ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคนพิการ

2.2.4 ปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินการตามข้อเสนอพร้อมระบุแนวทางการบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรม

1. ปัจจัยด้านบุคลากร กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการต้องสรรหาและพัฒนาบุคลากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านและนักวิชาการในสายงานที่จำเป็นและขาดแคลน

2. ปัจจัยด้านสังคมและการสื่อสาร กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการต้องเร่งประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับคนพิการ เพื่อให้สังคมเปิดใจรับคนพิการให้มากยิ่งขึ้น

3. ปัจจัยด้านคนพิการ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ต้องเสริมสร้างศักยภาพพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในการดำรงชีวิตให้แก่คนพิการโดยพัฒนาหลักสูตรการฝึกอาชีพให้ทันสมัย

4. ปัจจัยด้านข้อมูลของคนพิการ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการต้องจัดทำระบบฐานข้อมูลให้ทันสมัย โดยใช้ดิจิทัลเข้ามาช่วยในการพัฒนาระบบ

5. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Universal Design: UD) กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ควรผลักดันให้มีการณรงค์ให้ทุกหน่วยงาน สถานประกอบการห้างร้าน รถไฟฟ้า วัด และทุกสถานที่ที่มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาและนวัตกรรมใหม่ๆ ในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการทุกประเภท

2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ

คุณลักษณะของผู้นำที่สำคัญที่จะสนับสนุนการขับเคลื่อนข้อเสนอสู่นโยบายให้เกิดเป็นรูปธรรม การดำเนินงานเพื่อพัฒนาข้อเสนอ “แนวทางการส่งเสริมการประกอบอาชีพคนพิการ ทัศนศึกษา : สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี” เป็นการกำหนดแนวทางในการส่งเสริมให้คนพิการในสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการ ได้รับการจ้างงานมีรายได้เลี้ยงตนเองและสามารถออกไปใช้ชีวิตในสังคมได้ เป็นการเปลี่ยนภาระเป็นพลังในการพัฒนาประเทศ การดำเนินงานจำเป็นต้องบูรณาการกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และต้องอาศัยทีมงานที่มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานวิสัยทัศน์ ค่านิยม ในการปฏิบัติงาน เพื่อกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายที่ชัดเจน ดังนั้น ผู้นำควรมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. **มีความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลง** มีความคิดริเริ่มเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงโดยสามารถชักจูง โน้มน้าว ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือ สนับสนุนการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพตามแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้

2. **มีความสามารถในการวางแผนเชิงกลยุทธ์** เพื่อกำหนดแผนเชิงกลยุทธ์ภายใต้งบประมาณทรัพยากรที่มี และสามารถกระตุ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักและร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงาน

3. **มีความสามารถและทักษะในการสื่อสาร** เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ รวมถึงความสามารถในการเจรจาต่อรองและโน้มน้าว เพื่อสร้างความเข้าใจและจุดร่วมที่ตรงกัน

4. **มีความสามารถทางดิจิทัล** โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ

5. **มีคุณธรรม และประพฤติตนอย่างเหมาะสม** ทั้งตามหลักกฎหมาย คุณธรรม จริยธรรม และวินัยข้าราชการ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่บุคลากรในองค์กร

3. แผนพัฒนาตนเอง

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2563).รายงานประจำปี 2562.กรุงเทพมหานคร

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2563).แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2563. กรุงเทพมหานคร

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2560).พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2556 (ฉบับอ้างอิงปรับปรุงพิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์(2563).รายงานความสอดคล้องของแผน 3 ระดับ 2563 -2565.กรุงเทพมหานคร.

ปิยะรัตน์ เทียงปา.(2562).การติดตามการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการ กรณีศึกษา : คนพิการในสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี.(วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, หลักสูตรบริหารนโยบาย สวัสดิการสังคม.

มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการและศูนย์ศึกษาความพิการทางสังคม(2557).รูปแบบและ แนวทางการส่งเสริมกลุ่มอาชีพหรือสวัสดิการคนพิการ.กรุงเทพมหานคร : สำนักส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ.

สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี (2563) . รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2562 .นนทบุรี.

ภาคผนวก

อัญญีสิตา ญาศรีประเสริฐ

ตำแหน่ง Secretary and HR & QSE officer

บริษัทบวิค – ไทย จำกัด

แนวคำถาม

1. เกณฑ์ในการคัดเลือกคนพิการเข้าทำงาน
2. คนพิการที่ได้รับการจ้างงานสามารถทำงานได้ความต้องการหรือตามลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายมากน้อยแค่ไหน
3. ความคาดหวังต่อการจ้างงานคนพิการ
4. ความสอดคล้องกันของความสามารถของคนพิการกับงานที่มอบหมาย
5. ความสามารถของคนพิการต่องานมีความสอดคล้องกันหรือไม่
6. ในสถานประกอบการมีนโยบายรองรับการจ้างงานคนพิการและปรับสภาพแวดล้อมสำหรับคนพิการอย่างไรบ้าง
7. ปัญหาและอุปสรรคของการจ้างงานคนพิการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เป็นอย่างไร รวมถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหา

กฤษฎา วงษ์ชะอุ่ม

ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายทรัพยากรบุคคล

บริษัท เอส บี เพอร์นิเจอร์เฮาส์ จำกัด

แนวคำถาม

1. เกณฑ์ในการคัดเลือกคนพิการเข้าทำงาน
2. คนพิการที่ได้รับการจ้างงานสามารถทำงานได้ความต้องการหรือตามลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายมากน้อยแค่ไหน
3. ความคาดหวังต่อการจ้างงานคนพิการ
4. ความสอดคล้องกันของความสามารถของคนพิการกับงานที่มอบหมาย
5. ความสามารถของคนพิการต่องานมีความสอดคล้องกันหรือไม่
6. ในสถานประกอบการมีนโยบายรองรับการจ้างงานคนพิการและปรับสภาพแวดล้อมสำหรับคนพิการอย่างไรบ้าง
7. ปัญหาและอุปสรรคของการจ้างงานคนพิการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เป็นอย่างไร รวมถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหา

นางสาวณัฐนิชา แก้วหลักคำ
 ประเภทความพิการทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว
 ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ธุรการ
 บริษัทบวิค – ไทย จำกัด

แนวคำถาม

1. แรงจูงใจในการทำงาน และการใช้ชีวิตในสังคมภายนอก
2. ความรู้สึกต่อการมีงานทำ และ มีรายได้เป็นของตนเอง
3. มีจุดมุ่งหมายในชีวิต หรือมีการวางแผนอนาคต ของตนเองไว้อย่างไรบ้าง
4. ข้อท้าทายในการทำงานที่ทำให้คุณกังวล
5. วิธีการปรับตัวในสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมภายนอก
6. การจัดการกับปัญหาในขณะทำงาน คุณมีการจัดการกับปัญหาหรือเสริมพลังให้กับตัวเองอย่างไร
7. ความเห็นต่อทักษะชีวิต ความมั่นคงในชีวิต หรือมองความก้าวหน้าในชีวิต เป้าหมายในชีวิต
8. ได้รับการพัฒนาตนเองจากการทำงานอย่างไรบ้าง
9. ลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย ตรงตามความสามารถและมีความเหมาะสมอย่างไร
10. อะไรเป็นปัญหาและอุปสรรคในการใช้ชีวิตในสังคมภายนอกมากที่สุด

นายวัชรพงศ์ ครองยุทธ
ประเภทความพิการซ้อน (ทางการเคลื่อนไหวและสติปัญญา)

ตำแหน่ง พนักงานทั่วไป

บริษัท บริษัท เอส บี เฟอ์นเจอร์เฮาส์ จำกัด

แนวคำถาม

1. แรงจูงใจในการทำงาน และการใช้ชีวิตในสังคมภายนอก
2. ความรู้สึกต่อการมีงานทำ และมีรายได้เป็นของตนเอง
3. มีจุดมุ่งหมายในชีวิต หรือมีการวางแผนอนาคต ของตนเองไว้อย่างไรบ้าง
4. ข้อท้าทายในการทำงานที่ทำให้คุณกังวล
5. วิธีการปรับตัวในสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมภายนอก
6. การจัดการกับปัญหาในขณะที่ทำงาน คุณมีการจัดการกับปัญหาหรือเสริมพลังให้กับตัวเองอย่างไร
7. ความเห็นต่อทักษะชีวิต ความมั่นคงในชีวิต หรือมองความก้าวหน้าในชีวิต เป้าหมายในชีวิต
8. ได้รับการพัฒนาตนเองจากการทำงานอย่างไรบ้าง
9. ลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย ตรงตามความสามารถและมีความเหมาะสมอย่างไร
10. อะไรเป็นปัญหาและอุปสรรคในการใช้ชีวิตในสังคมภายนอกมากที่สุด

ปิยะรัตน์ เทียงปา

ตำแหน่ง นักสังคมสงเคราะห์

สถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี

แนวคำถาม

1. กระบวนการเตรียมความพร้อม การพัฒนาความรู้ ทักษะทางอาชีพให้กับคนพิการ
2. การติดตามคนพิการที่ออกไปทำงานภายนอก
3. คนพิการที่ออกไปทำงานภายนอกมีปัญหาหรือไม่ ด้านใดบ้าง
4. กรณีคนพิการมีปัญหาวิธีการในการจัดการหรือเข้าไปช่วยแก้ปัญหาอย่างไรบ้าง
5. หลังจากช่วยแก้ปัญหา คนพิการเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร
6. แผนและนโยบายเกี่ยวกับการจ้างงานเกิดประโยชน์กับคนพิการอย่างไร
7. ความยากลำบากในการดำเนินงานจัดหางานให้กับคนพิการ
8. มีข้อจำกัดด้านใดบ้างในการส่งเสริมอาชีพให้กับคนพิการ
9. แนวทางการพัฒนาระบบการติดตามการจ้างงานคนพิการ
10. ปัญหาและอุปสรรค ข้อท้าทายในการดำเนินงาน

ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล
นางสาวพิมพ์รภัช ทิพย์ชวานนท์

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี : สังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปริญญาโท : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ปริญญาเอก : -

ประสบการณ์การรับราชการ :

- นักสังคมสงเคราะห์ สถานสงเคราะห์เด็กชายนครศรีธรรมราช
- หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดนครศรีธรรมราช
- ผู้อำนวยการสถานพัฒนาและฟื้นฟูเด็กจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพ จังหวัดนครศรีธรรมราช
- ผู้ปกครองสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี

ผลงานทางวิชาการ

รางวัลหรือทุนการศึกษา (เฉพาะที่สำคัญ)

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน ผู้ปกครองสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการบ้านนนทภูมิ จังหวัดนนทบุรี